

Tussenmeting bekendheid plannen rondom hoger onderwijs

Een online onderzoek onder studenten voor
het Ministerie van OCW

Uitgevoerd door: Intomart GfK bv

Uw contact: Ki. **V.**

Projectnummer: 29504

Datum: 27-7-2012

© **Auteursrecht voorbehouden**

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale verwerking of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hiervoor genoemde instanties.

INHOUD

	Pagina
Management summary	4
Hoofdstuk 1. Inleiding	6
1.1 Doel van het onderzoek	6
1.2 Onderzoeksopzet	6
1.3 Leeswijzer	6
Hoofdstuk 2. Profielschets van de respondenten van het onderzoek	7
Hoofdstuk 3. Bekendheid van de plannen	8
3.1 Spontane bekendheid	8
3.2 Geholpen bekendheid	9
Hoofdstuk 4. Informatievoorziening	11
4.1 Informatiebronnen	11
4.2 Geraadpleegde informatiebronnen	11
4.3 Gewenste informatiebronnen	12
4.4 Gebruik informatiekkanalen DUO	14
4.5 Voorkeursmoment voor informatieverstrekking	16
4.6 Vragen die op dit moment leven	16

BIJLAGEN:

- 1. Onderzoeksverantwoording**
- 2. Vragenlijst**

Management summary

In opdracht van het Ministerie van OCW voert Intomart GfK een onderzoek uit naar de bekendheid van een aantal plannen voor het hoger onderwijs. Dit rapport handelt over de tussenmeting. Het online veldwerk vond plaats van 8 tot en met 12 juni 2012. Aan het onderzoek deden studenten van het HBO en WO mee. De nulmeting vond eind november en begin december 2011 plaats.

Het kabinet wil de komende tijd een aantal wijzigingen doorvoeren die van invloed zijn op de situatie van studenten. Zo krijgen studenten te maken met de langstudeerdersmaatregel, wordt het OV-reisrecht ingeperkt voor langstudeerders en verandert de bekostiging van een tweede studie. Om de communicatie-inspanningen rond deze veranderingen optimaal te kunnen inrichten, wil het Ministerie van OCW weten wat studenten op dit moment weten van de maatregelen.

Bekendheid van de voorgenomen maatregelen

- De bekendheid van de voorgenomen maatregelen is zowel onder HBO- als onder WO-studenten gestegen ten opzichte van de nulmeting.
- Op dit moment is 96% van de WO-studenten en 90% van HBO-studenten op de hoogte van de langstudeerdersmaatregel.
- De andere maatregelen zijn minder bekend, maar de bekendheid ervan is gestegen.
- WO-studenten lopen voor op HBO-studenten in hun kennis over de maatregelen.

Tabel 1 Geholpen bekendheid maatregelen¹

Maatregelen	HBO		WO	
	2011	2012	2011	2012
Langstudeerdersmaatregel	83%	90%*	94%	96%
Tweede studie	62%	62%	82%	84%
Inkorten reisrecht	49%	62%*	46%	73%*

* significante verbetering ten opzichte van de vorige meting

¹ Weergegeven in de tabel: percentage 'ben ik mee bekend, ik weet wat dit inhoudt en ik weet wat dit voor mijzelf betekent' + percentage 'ben ik mee bekend, ik weet wat dit inhoudt'.

Informatiebronnen

Studenten is wederom gevraagd naar de manier waarop zij informatie krijgen en zoeken. De resultaten wijken nauwelijks af van de nulmeting.

- Voor studenten geldt (net als in de nulmeting) dat ze op dit moment hun informatie vooral via de media en van andere mensen hebben.
- Meer dan de helft van de WO-studenten (2012: 52%, 2011: 53%) is al zelf op zoek gegaan naar informatie, onder HBO-studenten is dat ruim een derde (2012: 37%, 2011: 31%).
- Als studenten zelf zoeken, zoeken ze op het internet. Dit doen zij met name via Google en op de websites van DUO, zoals ook al in de vorige meting bleek.

Informatiebehoefte

- Studenten worden het liefst geïnformeerd in een brief waarin staat wat er voor henzelf verandert.
- Zij worden bij voorkeur geïnformeerd door DUO. Vlak daarachter op de tweede plaats staat de instelling als informatiebron.
- Studenten hebben met name over de langstudeerdersmaatregel aanvullende vragen:
 - Zijn er uitzonderingen op de langstudeerdersmaatregel?
 - Is de langstudeerdersmaatregel altijd een vast bedrag? Of geldt er een korting in het geval de vertraging bijvoorbeeld een half jaar bedraagt?
 - Is er een betalingsregeling voor de langstudeerdersmaatregel?

1. Inleiding

Van 28 november tot en met 5 december 2011 heeft het veldwerk voor een eerste meting plaatsgevonden naar de bekendheid van enkele voorgenen maatregelen voor het hoger onderwijs. Zoals voorgenomen heeft een herhaalmeting plaatsgevonden om de ontwikkeling in de bekendheid te meten. Dit rapport is een verslag van de tussenmeting, waarvan het veldwerk plaatsvond in juni 2012. Waar mogelijk worden vergelijkingen gemaakt met de nulmeting.

1.1 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is:

- achterhalen in welke mate de plannen bekend zijn onder studenten;
- monitoren hoe de bekendheid zich ontwikkelt.

1.2 Onderzoeksopzet

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden zijn twee doelgroepen bij het onderzoek betrokken:

- studenten HBO;
- studenten WO.

De vragenlijst werd online ingevuld. Het veldwerk duurde een kleine week en vond plaats van 8 tot en met 12 juni 2012. In totaal deden er 501 studenten mee aan het onderzoek. In de bijlage is een uitgebreide onderzoeksverantwoording opgenomen.

1.3 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken behandelen wij de volgende onderwerpen.

- In hoofdstuk 2 geven wij een profielschets van de doelgroepen van het onderzoek aan de hand van een beschrijving van enkele achtergrondkenmerken.
- In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de huidige stand van zaken wat betreft de bekendheid van de nieuwe regels.
- Hoofdstuk 4 behandelt de gebruikte en gewenste informatiebronnen.

In de bijlage zijn een uitgebreide onderzoeksverantwoording en de vragenlijst opgenomen.

Bij vragen waarbij de studenten meerdere antwoorden konden geven, kunnen de percentages van de antwoorden opgeteld boven de 100% komen.

2. Profielschets van de respondenten van het onderzoek

In dit hoofdstuk geven wij een profielschets van de respondenten die aan het onderzoek hebben meegedaan. Wij vergelijken de twee metingen met elkaar.

De studenten van het onderzoek studeren aan een HBO-instelling of een universiteit. Wij hebben een maximale leeftijd van 30 gehanteerd voor het onderzoek, omdat niet alle studenten die ouder zijn dan 30 recht hebben op studiefinanciering.

Nagenoeg alle studenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek volgen hun opleiding in voltijd (deeltijd: HBO: 3%, WO: 2%). Nagenoeg alle HBO-studenten volgen een bachelor, van de WO-studenten volgt bijna de helft een master (master: HBO: 2%, WO: 47%).

In onderstaande tabel vergelijken we de respons van de twee metingen.

Tabel 2.1 *Vergelijking van de respons van de twee metingen*

	HBO		WO	
	2012	2011	2012	2011
Aantal respondenten	250	251	251	251
Studiefase				
bachelor	97%	95%	50%	68%
master	2%	3%	47%	29%
Voltijd of deeltijd student				
voltijd	97%	98%	98%	99%
deeltijd	3%	2%	2%	1%

Omdat de bekendheid van de maatregelen (met name degene die voor de masterfase gelden) samenhangt met studiefase, hebben wij de data van 2012 gewogen naar de verhoudingen voor studiefase en voltijd of deeltijd van de meting van 2011². Op die manier zijn de resultaten optimaal vergelijkbaar en zijn eventuele verschillen in de resultaten niet toe te schrijven aan een andere responsstelling, maar aan een ontwikkeling in de bekendheid.

In de steekproef zitten studenten van alle grote hogescholen en universiteiten van Nederland.

² De weegefficiency is 93%. Wij hanteren een minimale efficiency van 70%, de weegefficiency is hoog te noemen.

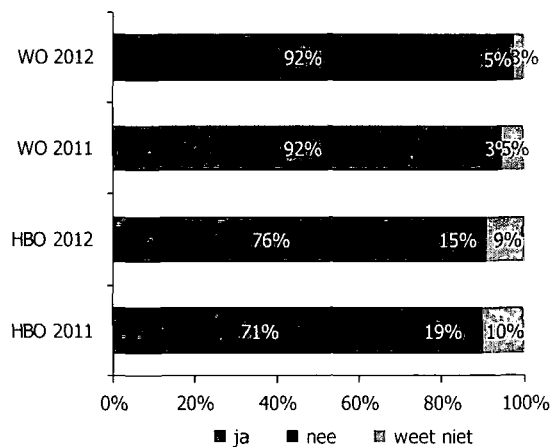
3. Bekendheid van de plannen

In dit hoofdstuk geven we per onderwijsniveau en per meting een overzicht van de bekendheid van plannen rondom de financiering van het hoger onderwijs.

3.1 Spontane bekendheid

Veel studenten zeggen iets gehoord, gezien of gelezen te hebben over de maatregelen waarmee studenten komend jaar mogelijk te maken gaan krijgen. In figuur 3.1 geven we hier een overzicht van, uitgesplitst naar onderwijstype en meting.

Figuur 3.1 Heb je iets gehoord, gezien of gelezen over maatregelen die het kabinet komend collegejaar voor studenten wil invoeren? Selectie: allen.

Universitaire studenten zeggen het vaakst iets gehoord, gezien of gelezen te hebben: een stabiel deel van 92% heeft iets gehoord, gelezen of gezien. Onder HBO'ers is dat percentage lager, maar het is wel gestegen sinds vorige meting (van 71% naar 76%).

Vervolgens hebben we door middel van een open vraag achterhaald wat studenten hebben gehoord, gezien of gelezen. De resultaten staan in figuur 3.2 op de volgende pagina.

Figuur 3.2 Wat heb je gehoord, gelezen of gezien? Kun je hieronder omschrijven wat je weet?
Selectie: iedereen die aangaf iets vernomen te hebben, antwoorden nagecodeerd

	HBO		Universiteit	
	2011	2012	2011	2012
Langstudeerdersmaatregel	77%	76%	86%*	74%
Instellingscollegegeld voor tweede studie	11%	7%	16%*	6%
Sociaal leenstelsel in de masterfase	6%	19%*	27%	57%*
Beperking OV-recht	2%	16%*	9%	31%*
Andere antwoorden	37%	42%	35%	35%
Onzekerheid over invoering plannen	n.v.t.	8%	n.v.t.	20%
Weet niet	3%	2%	1%	1%

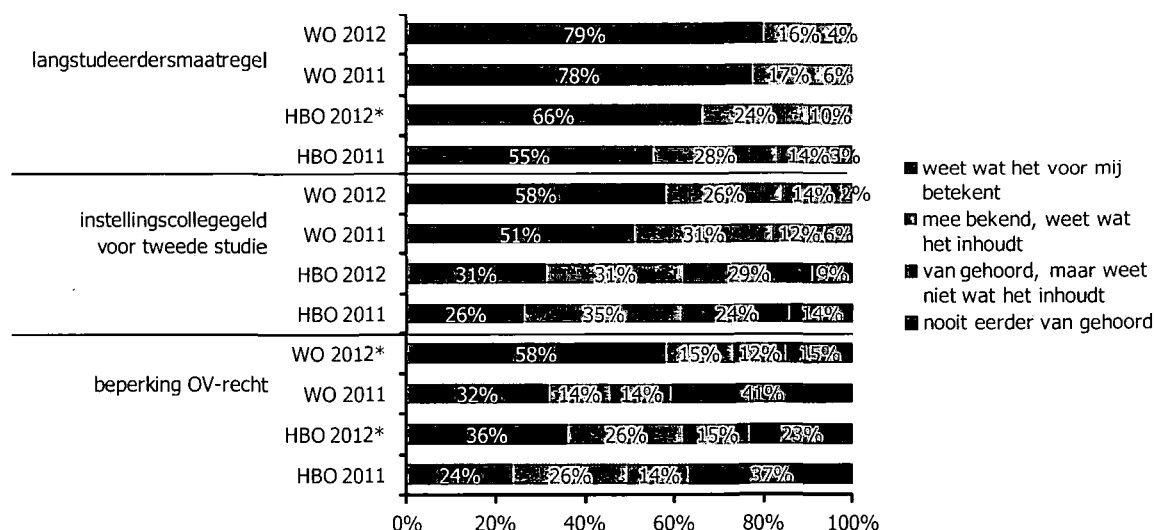
* significant hoger dan de andere meting

Studenten zijn in grote mate bekend met de langstudeerdersmaatregel. De andere maatregelen zijn minder bekend, maar de bekendheid ervan is wel toegenomen ten opzichte van de nulmeting. Het sociaal leenstelsel wordt ruim twee keer zo vaak genoemd, de beperking van het OV-Recht wordt minimaal drie keer zo vaak genoemd.

3.2 Geholpen bekendheid

Na het vaststellen van de spontane bekendheid hebben we de studenten geholpen gevraagd in welke mate zij bekend zijn met drie maatregelen uit de plannen rondom de studiefinanciering hoger onderwijs. Dat wil zeggen dat ze de verschillende maatregelen kregen voorgelegd met de vraag in welke mate ze ermee bekend waren (met gesloten antwoordcategorieën).

Figuur 3.3 In hoeverre ben je bekend met de onderstaande maatregel die het kabinet wil invoeren? Selectie: allen.

* significante verbetering ten opzichte van de vorige meting

Voor elke voorgenomen maatregel geldt dat de WO-studenten er bekender mee zijn dan HBO-studenten.

De bekendheid van de langstudeerdersmaatregel is gestegen onder HBO-studenten. De bekendheid van de beperking van het OV-recht is voor beide typen studenten gestegen. Het percentage WO-studenten dat weet wat de beperking van het OV-recht voor hun situatie betekent, is bijna verdubbeld van 32% eind 2011 naar 58% in juni 2012.

4. Informatievoorziening

In dit hoofdstuk bespreken we via welke informatiekanalen studenten zijn geïnformeerd, waar zij zelf informatie hebben gezocht en via welke bronnen zij welke informatie willen ontvangen. Ten opzichte van de vorige meting zien we niet veel verschuivingen in de informatiebehoefte van studenten. Zij informeren zich grofweg via dezelfde bronnen en instanties.

4.1 Informatiebronnen

Aan de studenten die iets hebben gehoord over de nieuwe plannen is gevraagd via welke bron zij die informatie hebben verkregen.

Figuur 4.1 Hoe heb je gehoord over de maatregelen die het kabinet komend collegejaar voor studenten wil invoeren? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

	HBO		Universiteit	
	2011	2012	2011	2012
in de media	71%	82%	81%	84%
van anderen (niet ouders)	40%	39%	49%	46%
internet (niet DUO, hogeschool of universiteit)	25%	30%	35%	38%
website van mijn hogeschool of universiteit	8%	8%	30%	33%
via school of universiteit	8%	15%	20%	22%
intranet van mijn hogeschool of universiteit	13%	12%	12%	17%
website DUO	14%	14%	15%	13%
brief DUO	31%	15%	29%	10%
mijn ouders	14%	10%	10%	11%
anders, namelijk...	3%	5%	5%	5%
weet niet	3%	2%	1%	0%

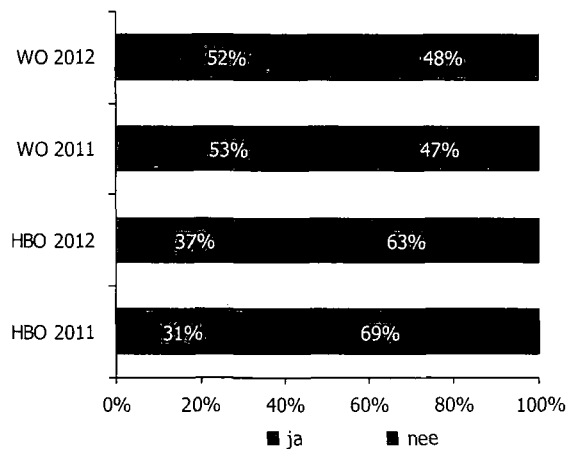
In beide metingen is de belangrijkste informatiebron de media. Daarna volgen personen uit de sociale omgeving van de studenten. Het belang van de brief van DUO als informatiebron is afgenomen ten opzichte van de vorige meting (van circa 30% naar 10% tot 15%).

Andere websites waarmee informatie werd vergaard over de nieuwe regels zijn met name nu.nl, nos.nl, de website van *de Volkskrant* en andere nieuwssites.

4.2 Geraadpleegde informatiebronnen

Een substantieel deel van de studenten (HBO: ruim een derde, WO: ruim de helft) is zelf op zoek gegaan naar informatie over de nieuwe regels.

Figuur 4.2 Ben je zelf op zoek gegaan naar informatie over deze (of één van deze) maatregelen? Selectie: allen.

De studenten die zelf informatie hebben gezocht, deden dat net als vorige meting met name via Google, de website van DUO, de website van hun onderwijsinstelling, de website van de rijksoverheid of andere websites (zie figuur 4.3). Wanneer studenten zelf naar informatie zoeken is het internet de allerbelangrijkste informatiebron.

Figuur 4.3 Waar heb je gezocht naar informatie? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. Selectie: is zelf op zoek gegaan naar informatie.

	HBO		Universiteit	
	2011	2012	2011	2012
via google	56%	64%	60%	58%
website DUO	50%	62%	55%	51%
website van hogeschool/universiteit	26%	20%	40%	42%
internet (andere sites)	29%	30%	24%	29%
website rijksoverheid/ postbus 51	18%	29%	12%	11%
gevraagd op hogeschool/ universiteit	14%	11%	14%	16%
studieslink	15%	17%	6%	8%
mijn ouders gevraagd	6%	1%	2%	3%
studiekeuze123	4%	1%	1%	0%
anders	6%	2%	6%	8%

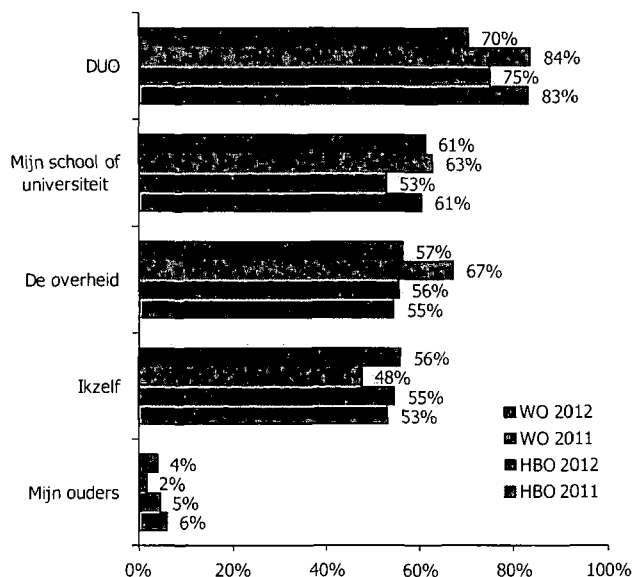
Er zijn tussen de nulmeting in 2011 en de tussenmeting in 2012 geen significante verschuivingen geweest in de geraadpleegde informatiebronnen.

4.3 Gewenste informatiebronnen

In figuur 4.4 wordt weergegeven wie de studenten verantwoordelijk houden voor de informatievoorziening over wat de plannen voor hen betekenen. Studenten wijzen naar DUO, hun hogeschool of universiteit en de overheid. Ongeveer de helft van de studenten vindt dat ze er zelf ook voor moeten zorgen dat ze weten wat de plannen betekenen.

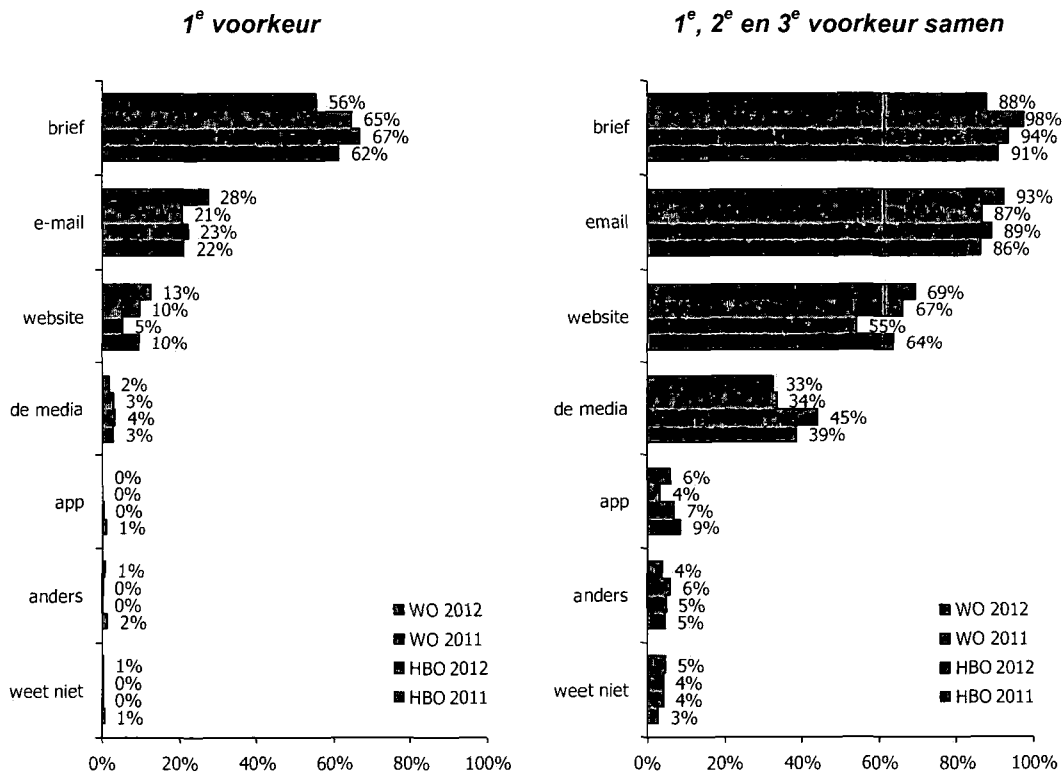

Figuur 4.4 Wie moet ervoor zorgen dat je straks weet wat de plannen voor jou betekenen?
Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

In de huidige meting kijken de studenten in iets mindere mate naar DUO voor de informatievoorziening dan in de vorige, maar zij blijven DUO zien als de primair verantwoordelijke voor de informatie over de voorgenomen maatregelen.

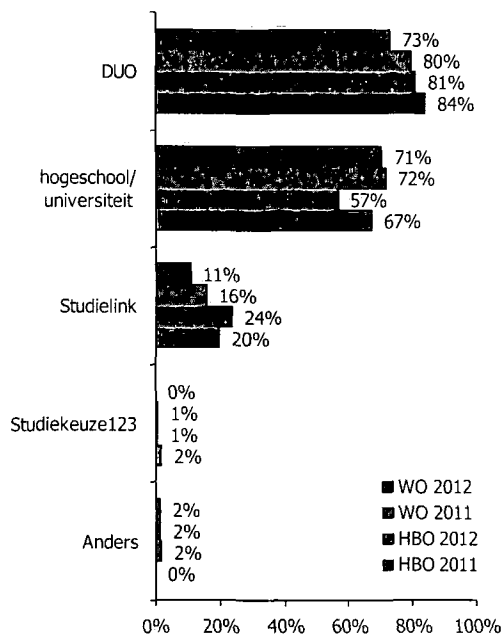
Figuur 4.5 Hoe zou je (daarna) het liefst geïnformeerd willen worden?

Er is gevraagd hoe de studenten het liefst geïnformeerd worden. Hoewel zij zich met name via internet informeren, hebben zij primair een voorkeur voor informatieverstrekking via een brief (zie linker grafiek van figuur 4.5). Op de tweede plaats staat een e-mail en op de derde plaats een website. Wanneer we de eerste, tweede en derde voorkeur bij elkaar optellen, zien we dezelfde top-3 (zie rechter grafiek van figuur 4.5). Dit geldt alleen niet voor WO-studenten: zij hebben dan een voorkeur voor informatie per e-mail.

Sommige studenten hebben een andere vorm van informatieverstrekking ingevuld, bijvoorbeeld telefonisch of in een persoonlijk gesprek.

Figuur 4.6 Door wie word je het liefst geïnformeerd? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

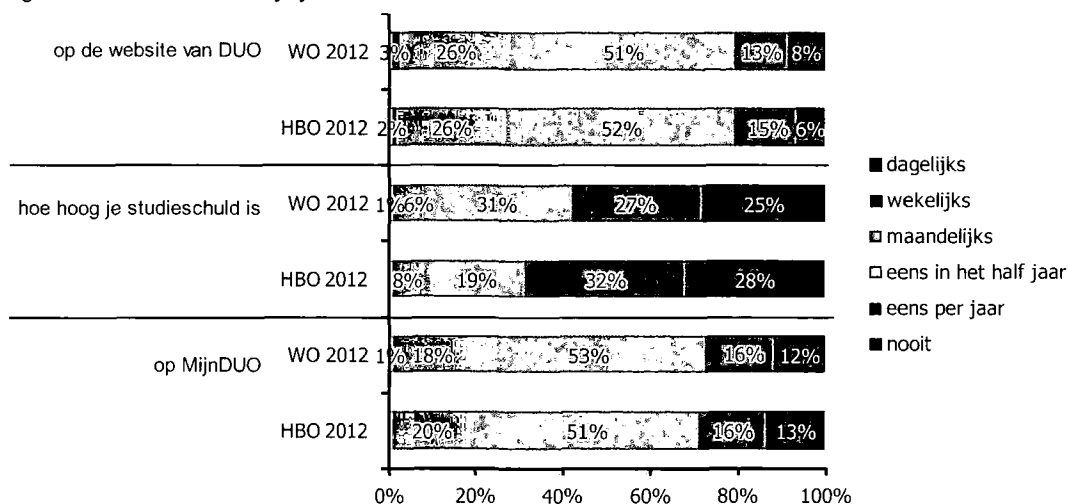
Voor studenten is DUO de instantie waardoor zij bij voorkeur geïnformeerd worden. Zowel HBO- als WO-studenten kijken ook naar de huidige onderwijsinstelling voor informatie.

4.4 Gebruik informatiekanalen DUO

De studenten is gevraagd hoe vaak zij op de website van DUO kijken, hoe vaak zij controleren hoe hoog hun studieschuld is, hoe vaak zij op MijnDUO kijken en hoe trouw zij de post van DUO lezen.

Figuur 4.7 Hoe vaak kijk je...

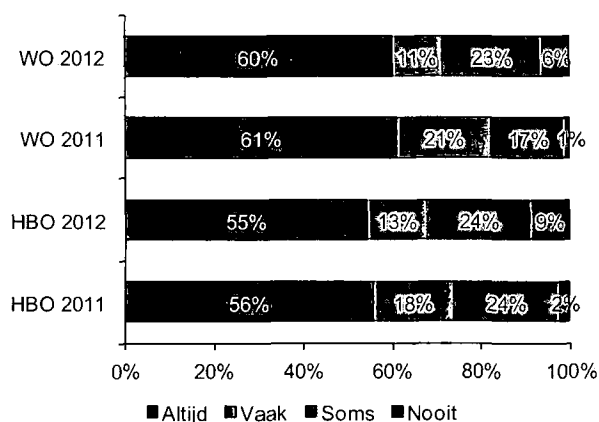

Studenten kijken gemiddeld eens per half jaar op de website van DUO, eens in het half jaar op MijnDUO en eens per jaar naar de hoogte van hun studieschuld.

Op MijnDUO controleren de studenten hun gegevens, zoeken zij informatie (bijvoorbeeld over de hoogte van hun studieschuld of het moment waarop de studiefinanciering wordt uitbetaald), geven zij wijzigingen door (in de woonsituatie, in hun leningen, voor de OV) en lezen zij berichten van DUO.

Een kwart van de universitaire studenten en 28% van de HBO-studenten kijkt nooit naar de hoogte van hun studieschuld.

Figuur 4.8 Hoe vaak lees je post van DUO?

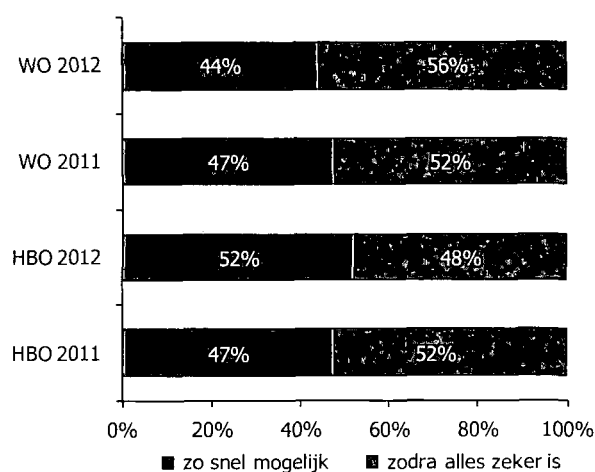
De post van DUO wordt niet altijd gelezen. In de meting van 2012 wordt de post van DUO minder goed gelezen dan in de meting van 2011. Er zijn minder studenten die aangeven de post van DUO vaak te lezen en meer studenten die de post van DUO nooit lezen.

4.5 Voorkeursmoment voor informatieverstrekking

We hebben de scholieren en studenten de keuze gegeven of zij bij voorkeur zo snel mogelijk worden geïnformeerd over de geplande maatregelen, of liever op het moment dat de regelgeving volledig is uitgewerkt en definitief is vastgesteld.

Sinds vorige meting is de mogelijke invoering van de nieuwe regels dichterbij gekomen. De studenten blijven echter verdeeld over het moment waarop zij geïnformeerd willen worden. Bij de HBO-studenten slaat de meter de tweede meting net de andere kant uit: van een lichte voorkeur voor informatie zodra alles zeker is naar een lichte voorkeur voor zo snel mogelijk informatie. De verschuiving is echter niet significant. De WO-studenten blijven een lichte voorkeur hebben voor informatie zodra zeker is welke maatregelen doorgaan.

Figuur 4.7 Op welke termijn wil je geïnformeerd worden?

4.6 Vragen die op dit moment leven

Via een open vraag is achterhaald welke vragen de studenten op dit moment nog hebben over de voorgenomen maatregelen. Ruim de helft van de studenten heeft minimaal één vraag ingevuld.

Allereerst is de vraag welke maatregelen wanneer doorgaan, omdat daar nu onduidelijkheid over is en er tegenstrijdige berichten de ronde doen. Sommige studenten willen weten waarom de maatregelen worden doorgevoerd.

Veel studenten geven aan graag geïnformeerd te worden over de persoonlijke consequenties van de maatregelen. Enkele voorbeelden:

- “Wat betekenen de regels precies voor mij?”
- “Wat de maatregelen voor mij specifiek betekenen.”
- “Hoe zit het met een jaar bestuur doen na je bachelor; kun je dan gebruik maken van het jaartje vertraging in je bachelor? Stel, je haalt al je punten in drie jaar voor je bsc en wil daarna bestuur doen, wat is dan handig?”

Veel vragen gaan over de langstudeerdersmaatregel; waarschijnlijk omdat die naar het er nu naar uitziet het eerst wordt ingevoerd. Sommige studenten willen graag weten of de langstudeerdersboete voor iedereen gaat gelden, of dat er uitzonderingen zijn.

- “Wat het betekent als je ernstig ziek wordt en je daardoor studievertraging oploopt.”
- “Stel, er overlijdt een dierbare (zoals je moeder) en hierdoor ben je 2 jaar overspannen.”
- “Wordt er rekening gehouden met de langstudeerboete als je vertraging oploopt door een functiebeperking?”

Andere studenten willen weten of de langstudeerdersmaatregel ook geldt voor studenten die een onderwijsniveau doorschuiven, van MBO naar HBO of van HBO naar WO.

- “Wat betekent het voor de overstap van HBO naar universiteit?”
- “Hoe de maatregelen zijn voor doorstromers die van HBO naar universiteit zijn gegaan en daardoor 1 of 2 jaar langer studeren.”
- “Geldt de langstudeerboete ook voor mij? Want ik heb voor het hbo al een jaar studiefinanciering ontvangen op het mbo.”

Sommige studenten vragen zich af of de langstudeerboete altijd € 3.000,- is of dat die naar rato van de vertraging berekend wordt.

- “Hoef je hiervoor een deel te betalen als je ergens in dat uitloopjaar voor augustus klaar bent?”
- “Als ik in februari afstudeer, hoeveel boete moet ik dan betalen?”
- “Wat als je maar een half jaar uitloop hebt?”

Sommige studenten lijken zich bij de langstudeerdersmaatregel te hebben neergelegd, maar willen graag weten hoe zij die kunnen betalen.

- “Hoe kansarme studenten deze langstudeerboete kunnen betalen”
- “Of er mogelijkheden zijn voor minder bedeelden om hiervoor te lenen of iets dergelijks. Kun je de langstudeerboete ook in termijnen betalen?”
- “Kan ik de langstudeerboete lenen?”

WO-studenten vragen zich af of de voorgenomen maatregelen ook gelden voor masterstudies die twee jaar of langer duren.

- “Waarom ze aan de ene kant meer bètastudenten willen hebben (2-jarige master) maar aan de andere kant de beurs af gaan schaffen.”

“Hoe zit dit met studies die van zichzelf al 6 jaar duren (geneeskunde bijvoorbeeld)?”

BIJLAGE 1

Onderzoeksverantwoording

BIJLAGE 1 ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Inleiding

In opdracht van het Ministerie van OCW heeft Intomart GfK in juni 2012 een online onderzoek uitgevoerd onder studenten naar de bekendheid van de voorgenomen nieuwe regels rondom het hoger onderwijs. Het onderzoek is grotendeels een herhaling van een 0-meting in december 2011.

Uitvoering van het onderzoek

De doelgroep van het onderzoek wordt gevormd door studenten HBO en WO.

De vragenpunten werden door het Ministerie geoperationaliseerd en in nauw overleg met Intomart GfK definitief afgestemd. Door Intomart GfK zijn de vragen omgezet naar een online vragenlijst (CAWI). De online vragenlijst is uitvoerig getest door Intomart GfK. Na de uitgebreide test van de online vragenlijst is het veldwerk gestart.

De respondent krijgt bij online veldwerk via e-mail een uitnodiging voor het onderzoek. In de e-mail is een link opgenomen naar de vragenlijst. Door op de link te klikken opent het onderzoek automatisch en kan de respondent zelf via de computer de vragenlijst invullen.

Het veldwerk duurde een week en vond plaats van 8 tot en met 12 juni 2012. De gemiddelde invulduur van de online enquête bedroeg circa 7 minuten. Aan het onderzoek hebben 501 studenten meegedaan.

Steekproef, respons en weging

Als steekproefbron is het Intomart GfK online panel gebruikt, dat de gegevens bevat van circa 100.000 Nederlanders. Er hebben in totaal 501 respondenten meegedaan aan het onderzoek. Naar de verschillende doelgroepen is de respons als volgt:

- Studenten HBO: n=250;
- Studenten WO: n=251.

De netto respons is gewogen, om een optimale vergelijking mogelijk te maken met de vorige meting. De data van 2012 is gewogen naar de verhoudingen voor studiefase en voltijd of deeltijd van de meting van 2011. De wegefficiency bedraagt 93%, de weefactoren variëren van 0,43 tot 2,00. Wij hanteren een minimale wegefficiency van 70%, dus de efficiency van deze weging is hoog te noemen.

Rapportage

In de rapportage is gestreefd naar een optimale afstemming tussen volledigheid en beknoptheid. Hiertoe zijn zoveel mogelijk elementen uit de vragenlijst opgenomen en is gestreefd naar een optimaal gebruik van tabellen en grafieken voor de weergave van de gegevens. In de begeleidende tekst bij de tabellen en grafieken zijn de totalen beschreven en

omwille van de overzichtelijkheid alleen de statistisch significante verschillen³ tussen de onderscheiden doelgroepen en de twee metingen weergegeven. In de bijlage is een exemplaar van de gehanteerde vragenlijst opgenomen.

Het totale aantal respondenten in dit onderzoek bedraagt 501; dit aantal zal in verreweg de meeste gevallen voldoende zijn om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Toch kan het voorkomen dat een relatief groot lijkend verschil niet statistisch significant is; reden daarvoor is dat soms een te gering aantal personen de vraag heeft beantwoord (bijvoorbeeld door een selectie in de vragenlijst) om nog een betrouwbare uitspraak te kunnen doen. Het omgekeerde kan ook voorkomen; een ruime responsbasis kan ervoor zorgen dat een relatief gering verschil toch statistisch significant is.

Om een indicatie te geven volgt hieronder een tabel met de betrouwbaarheidsintervallen voor een aantal uitkomsten (percentages) bij verschillende steekproefomvang.

Figuur B1.1: Betrouwbaarheidsintervallen (95% zekerheid)

	n=75	n=125	n=250	n=700
50%	11,3	8,8	6,2	3,7
70%	10,4	8,0	5,7	3,4
90%	6,8	5,3	3,7	2,2

Als we een steekproefuitkomst van 70,0% vinden, dan kunnen we met een steekproefomvang van 250 respondenten met 95% zekerheid zeggen dat het werkelijke percentage in de populatie tussen 64,3% en 75,7% zal liggen (70 +/- 5,7).

Tenslotte

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van Intomart GfK dat is gecertificeerd volgens de normen van NEN-EN-ISO 9001, ISO 20252 en ISO 26362. Intomart GfK onderschrijft de gedragsregels van E.S.O.M.A.R. (European Society for Opinion and Market Research) en is lid van de brancheorganisatie MOA (zie <http://www.moaweb.nl>).

Het is toegestaan de uitkomsten van onderzoek extern te publiceren. Wel dient in dat geval bij de onderzoeksresultaten als bron "Intomart GfK <opleveringsmaand en jaar onderzoek>" te worden vermeld.

Exclusiviteit van verzamelde gegevens is gebaseerd op de Gedragscode van de MOA, art. 9 (zie <http://www.moaweb.nl>).

³ Daarbij wordt een betrouwbaarheid van alfa = 95% gehanteerd.

BIJLAGE 2

Vragenlijst

BIJLAGE 2 VRAGENLIJST

OCW studiefinanciering – studenten
29504 (CAWI)

S Screening

Selection: All

S1 Wat is op jou van toepassing? [S]

1. Ik studeer/zit op school
2. Ik werk -> SCREEN OUT
3. Ik doe iets anders -> SCREEN OUT

Selection: S1=1

S2 Op welk niveau zit je op school of studeer je? [S]

1. VMBO -> SCREEN OUT
2. HAVO -> SCREEN OUT
3. VWO -> SCREEN OUT
4. MBO -> SCREEN OUT
5. HBO
6. Universiteit

QUOTA:

HBO (S2=5): n = 250
Universiteit (S2=6): n = 250

Total: n = 500

Selection: S2=5 or 6 (HBO or Universiteit)

S6 Hoe lang studeer je al? (We bedoelen hier niet in welk jaar van je studie je vakken volgt, maar hoe lang je al bezig bent met studeren.) [S]

1. dit is mijn eerste jaar
2. dit is mijn tweede jaar
3. dit is mijn derde jaar
4. dit is mijn vierde jaar
5. dit is mijn vijfde jaar
6. dit is mijn zesde jaar
7. anders, namelijk [O]

Selection: S2=5, or 6 (HBO or Universiteit)

- S7 Ik volg een ... [S]
1. bachelor
 2. master
 3. anders, namelijk ... [O]

Selection: S2=5 (HBO)

- S8 Aan welke instelling studeer je? [S]
1. Aeres Groep (Ede, Dronten, Almere, 's-Hertogenbosch)
 2. Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (Amsterdam)
 3. ArtEZ hogeschool voor de kunsten (Arnhem, Enschede, Zwolle)
 4. Avans Hogeschool (Breda, 's-Hertogenbosch, Tilburg)
 5. CAH Almere (Almere)
 6. CAH Dronten (Christelijke Agrarische Hogeschool, Dronten)
 7. Christelijke Hogeschool Ede (Ede)
 8. Christelijke Hogeschool Windesheim (Zwolle)
 9. Codarts, Hogeschool voor de Kunsten (Rotterdam)
 10. Design Academy Eindhoven (Eindhoven)
 11. Fontys Hogescholen (Eindhoven, Tilburg, Venlo, 's-Hertogenbosch, Veghel, Sittard)
 12. Gereformeerde Hogeschool (Zwolle)
 13. Gerrit Rietveld Academie (Amsterdam)
 14. Haagse Hogeschool (Den Haag, Rijswijk, Zoetermeer)
 15. Hanzehogeschool Groningen (Groningen)
 16. HAS Den Bosch ('s-Hertogenbosch)
 17. Hogeschool Domstad, katholieke lerarenopleiding basisonderwijs (Utrecht)
 18. Hogeschool Drenthe (Emmen, Assen, Meppel)
 19. Hogeschool Driestar educatief (Gouda)
 20. Hogeschool Edith Stein/Onderwijscentrum Twente (Hengelo)
 21. Hogeschool Helicon (Zeist)
 22. Hogeschool Inholland (Alkmaar, Amsterdam, Delft, Den Haag, Diemen, Dordrecht, Haarlem, Hoofddorp, Rotterdam)
 23. Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar (Amsterdam)
 24. Hogeschool Larenstein (Velp)
 25. Hogeschool Leiden (Leiden/Rotterdam)
 26. Hogeschool Rotterdam (Rotterdam)
 27. Hogeschool Utrecht (Utrecht)
 28. Hogeschool van Amsterdam (Amsterdam)
 29. Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (Arnhem, Nijmegen; HAN)
 30. Hogeschool van Beeldende Kunsten, Muziek en Dans (Den Haag)
 31. Hogeschool Van Hall Larenstein (Leeuwarden, Velp, Wageningen)
 32. Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (Utrecht; HKU)
 33. Hogeschool Zeeland (Vlissingen, Terneuzen)
 34. Hogeschool Zuyd (Heerlen, Maastricht, Sittard)
 35. Hotelschool Den Haag (Den Haag)
 36. Interactum p/a Hogeschool Domstad (Utrecht)
 37. Iselinge Hogeschool (Doetinchem)
 38. Katholieke PABO Zwolle (Zwolle)
 39. NHTV internationaal hoger onderwijs Breda (Breda)
 40. NHL Hogeschool (Leeuwarden, Groningen, Zwolle, Enschede, West-Terschelling)

41. PC Hogeschool Marnix Academie (Utrecht)
42. Pedagogische Hogeschool De Kempel (Helmond)
43. Saxion Hogescholen (Enschede, Deventer, Apeldoorn)
44. Stenden Hogeschool (Emmen, Meppel, Assen, Groningen, Leeuwarden)
45. Stoas Hogeschool (Dronten, 's-Hertogenbosch, Wageningen)
46. Anders, namelijk [O]

Selection: S2=6 (Universiteit)

S9 Aan welke instelling studeer je? [S]

1. Universiteit Leiden (LEI),
2. Rijksuniversiteit Groningen (RUG)
3. Universiteit Utrecht (UU)
4. Universiteit van Amsterdam (UvA)
5. Vrije Universiteit Amsterdam (VU)
6. Technische Universiteit Delft (TUD)
7. Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR),
8. Wageningen University (WU)
9. Radboud Universiteit Nijmegen (RU)
10. Universiteit van Tilburg (UvT),
11. Nyenrode Business Universiteit,
12. Technische Universiteit Eindhoven (TU/e)
13. Universiteit Twente (UT)
14. Universiteit Maastricht (UM),
15. Protestantse Theologische Universiteit vestiging Kampen
16. Theologische Universiteit Apeldoorn
17. Theologische Universiteit Kampen (Broederweg)
18. Katholieke Theologische Universiteit (KTU)
19. Open Universiteit Nederland (OU)
20. Saba University School of Medicine (Saba)
21. Universiteit voor Humanistiek (UvH)
22. Universiteit Nimbas
23. Anders, namelijk ... [O]

Selection: S2=5 or 6 (HBO or Universiteit)

S10 Ik volg mijn opleiding in: [S]

1. Voltijd
2. Deeltijd

D Communicatie van DUO

Selection: S2=5 or 6 (HBO or Universiteit)

D1a Hoe vaak kijk je op de website van DUO? [S]
Informatie button.
DUO is de organisatie die de studiefinanciering regelt en uitbetaalt.

1. dagelijks
2. wekelijks
3. maandelijks
4. eens in het half jaar
5. eens per jaar
6. nooit

D1b Hoe vaak kijk je hoe hoog je studieschuld is? [S]

1. dagelijks
2. wekelijks
3. maandelijks
4. eens in het half jaar
5. eens per jaar
6. nooit
7. niet van toepassing

D1c Hoe vaak kijk je op Mijn DUO? [S]

1. dagelijks
2. wekelijks
3. maandelijks
4. eens in het half jaar
5. eens per jaar
6. nooit

Selection: D1c = 1, 2, 3, 4 or 5

D1d Wat doe je op Mijn DUO? [O]

Selection: S2=5 or 6 (HBO or Universiteit)

D2 Hoe vaak lees je post van DUO? [S]

1. Altijd
2. Vaak
3. Soms
4. Nooit

A Bekendheid nieuwe regels

Selection: all

A1. Heb je iets gehoord, gezien of gelezen over maatregelen die het kabinet komend collegejaar voor studenten wil invoeren? [S]

1. Ja
2. Nee
3. Weet niet

Selection: A1=1 (ja, ik heb iets gehoord, gezien of gelezen)

A2 Wat heb je gehoord, gelezen of gezien? Kun je hieronder omschrijven wat je weet? [O]

TPM: big open answer field

Selection: all

A3 In hoeverre ben je bekend met de onderstaande (voorgenomen) maatregel? [S]

*TPM: PLEASE MAKE 5 SEPARATE QUESTIONS OF A3
A3 SHOULD NOT BE SHOWN IN A GRID, BECAUSE ITEMS AND ANSWERS ARE TOO LONG
PLEASE SHOW QUESTION TEXT EACH TIME.*

- A. De langstudeerdersmaatregel: studenten die te lang (langer dan de studieduur + één jaar) over hun studie doen, moeten 3000 euro extra collegegeld betalen.
- B. Tweede studie: studenten moeten meer collegegeld gaan betalen voor een tweede studie als ze al een bachelor- of masteropleiding hebben afgerond.
- D. Voor studenten die langer studeren (studieduur + één jaar) geldt dat ze na dat extra jaar geen recht meer hebben op een OV-jaarkaart.

1. ben ik mee bekend, ik weet wat dit inhoudt en ik weet wat dit voor mijzelf betekent
2. ben ik mee bekend en ik weet wat dit inhoudt
3. heb ik wel eens van gehoord, maar ik weet niet precies wat dit inhoudt
4. nooit eerder van gehoord

Informatiebronnen

Selection: S2=5 or 6
do not show question B2 if A3A=4 AND A3B=4 AND A3C=4 AND A3D=4 (never heard of it)

B2 Hoe heb je gehoord over de maatregelen die het kabinet komend collegejaar voor studenten wil invoeren? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. [M]

1. brief DUO
2. website DUO
3. website van mijn hogeschool of universiteit
4. intranet van mijn hogeschool of universiteit
5. internet (andere sites dan DUO)
6. op een andere manier dan een website of intranet informatie van school of universiteit gekregen
7. mijn ouders
8. ik heb erover van anderen (anders dan mijn ouders) gehoord
9. ik heb erover in de media gehoord/gezien/gelezen
10. anders, namelijk [O]
11. weet niet [S]

Selection: B1=5 or B2=5 (andere websites)

B3 Via welke andere websites ben je geïnformeerd over de plannen die het kabinet komend collegejaar voor studenten wil invoeren? [O]

Selection: all

B4 Ben je zelf op zoek gegaan naar informatie over deze (of één van deze) maatregelen voor de studiefinanciering? [S]

1. Ja
2. Nee

Selection: B4=1 (ja)

B5 Waar heb je gezocht naar informatie over de maatregelen voor de studiefinanciering? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk [M]

1. website DUO
2. website rijksoverheid.nl/postbus 51
3. studielink
4. studiekeuze123
5. website van hogeschool/universiteit waar ik <IF S2=2 or 3: wil gaan studeren> <IF S2=5 or 6: studeer>
6. via google
7. internet (andere sites dan boven genoemd)
8. <IF S2=2 or 3: op de school gevraagd waar ik nu op zit> <IF S2=5 or 6: gevraagd op hogeschool/universiteit waar ik studeer>
9. mijn ouders gevraagd
10. anders, namelijk [O]

Selection: B5=7 (internet)

B6 Op welke websites heb je informatie gezocht over de maatregelen voor de studiefinanciering? [O]

C Gewenste informatiebronnen

Selection: all

C1 Wie moet ervoor zorgen dat je straks weet wat de plannen voor jou betekenen? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. [M]

1. DUO
2. Mijn school of universiteit
- 3.
4. De overheid
5. Mijn ouders
6. Ikzelf
7. Iemand anders, namelijk [O]
8. Weet niet [S]

Selection: all

C2a Hoe zou je het liefst geïnformeerd willen worden? [S]

1. Via een website
2. Via een brief
3. Via een e-mail
4. Via een app
5. Via de media
6. Anders, namelijk [O]
7. Weet niet

Selection: C2a #7 (weet niet)

C2b Hoe zou je daarna het liefst geïnformeerd willen worden? [S]

TPM: do not show answer of C2a

1. Via een website
2. Via een brief
3. Via een e-mail
4. Via een app
5. Via de media
6. Anders, namelijk [O]
7. Weet niet

Selection: C2a ≠ 7 OR C2b ≠ 7 (weet niet)

C2c Hoe zou je daarna het liefst geïnformeerd willen worden? [S]

TPM: do not show answers of C2a and C2b

1. Via een website
2. Via een brief
3. Via een e-mail
4. Via een app
5. Via de media
6. Anders, namelijk [O]
7. Weet niet

Selection: S2=5 or 6 (HBO or Universiteit)

C3b Door wie word je het liefst geïnformeerd? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. [M]

1. Studielink
2. Studiekeuze123
3. DUO
4. Mijn hogeschool/universiteit
5. Anders, namelijk ... [O]

Selection: all

C4 Op welke termijn wil je geïnformeerd worden? [S]

1. zo snel mogelijk
2. als het zeker is welke maatregelen doorgaan
3. anders, namelijk

Selection: all

C5 Zijn er specifieke vragen die je beantwoord zou willen zien in de informatievoorziening over de maatregelen? [O]

Selection: all

C6 Wat zou je willen weten over de maatregelen? [O]

TPM: big open answer field

niets [S]

Selection: all

C7 Zijn er nog dingen die je kwijt wilt over de informatievoorziening rondom de plannen die het kabinet komend collegejaar voor studenten wil invoeren? [O]

Einde vragenlijst